

широке коло видатних діячів. Зважаючи на це, вони можуть слугувати повноцінною джерельною базою для багатьох історико-педагогічних розвідок.

Список використаних джерел

1. Berezivska, L. D., Pinchuk, O. P., Hopta, S. M., Demyda, Y. F., Sereda, K. V. Creation of information and bibliographic resource «outstanding educators of Ukraine and the world» and its influence on the development of digital humanities. *Інформ. технології і засоби навчання = Information Technologies and Learning Tools*. 2022. Т. 87, № 1. С. 1–17. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4825>

Л. В. Сухомлинська

ВІДОБРАЖЕННЯ БІОГРАФІЇ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО У МАТЕРІАЛАХ МІЖНАРОДНИХ ТА ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЧИТАНЬ «ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ У ДІАЛОЗІ З СУЧАСНІСТЮ»

Помітною подією сучасного вітчизняного освітнього простору стали Міжнародні та Всеукраїнські педагогічні читання «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю» (1993–2021). Сьогодні проведено 28 всеукраїнських педагогічних читань, 11 з яких були одночасно й міжнародними.

За 30 років їхня тематика охоплювала різні аспекти педагогічної та художньо-літературної спадщини В. Сухомлинського, яка відповідала актуальним питанням і нагальним запитам сучасної освіти та виховання – від особистості вчителя та батьківської педагогіки до екології дитинства та особистісно орієнтованої шкільної освіти.

Матеріали зазначених читань стали предметом дослідження відділу педагогічного джерелознавства та біографістики ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, і ці тези підготовлено за матеріалами виконуваної теми.

Серед розмаїття документів, що представляють педагогічні читання, є й ті, що стосуються біографії Василя Олександровича, сповненої драматизму, гонінь та критики, злетів та успіхів, хоча частка саме таких праць незначна, оскільки читання присвячено розгляду наукових тем. Ми проаналізували зміст читань і вичленили авторів, які присвятили свої розвідки життєвому і творчому шляху педагога. У цьому тексті називатимемо прізвища авторів та роки проведення читань. До того ж виділяємо такі напрями розгляду авторами біографічного матеріалу:

загальний огляд життєвого шляху: *Д. Стельмухов (1999), І. Є. Чугуєва (2014), М. Гнатюк (2017), Ю. Макаруч (2017), Ю. Москаленко (2017), Д. Спінчевська (2017), Р. Сушицький (2017)*. Таке висвітлення біографії В. Сухомлинського трапляється переважно у статтях молодих науковців, студентів, аспірантів;

висвітлення певних періодів життя педагога: років Другої світової війни – *Т. Пилипович (2019)*, періоду вчителювання в Удмуртії – *І. Валєєв (1999)*, шкільним рокам – *Д. Чалахешашвілі (2017)*;

статті, присвячені висвітленню життєвого шляху В. Сухомлинського крізь призму аналізу музейних експозицій та архівних матеріалів, екскурсійної, лекційної та виставкової роботи цих закладів. Великою мірою це розвідки науковців та співробітників Педагогічного музею України, Педагогічно-меморіального музею В. О. Сухомлинського – *О. Ткаченко (2013), Л. Гайда (2016), В. Бондаренко (2019), С. Різник (2019)*;

наукові статті, що розглядають біографію педагога, досліджену або описану іншими авторами, або ж аналізують епістолярну спадщину педагога, його листування з різними кореспондентами: за книгою Бориса Тартаковського «Повість про вчителя Сухомлинського» – *О. Міхно* (2019), за біографією Г. І. Сухомлинської, дружини педагога – *О. Петренко* (2018), за книгою О. Сухомлинської «Етюди про В. О. Сухомлинського. Педагогічні апокрифи» – *Ю. Телячий* (2011), за листами В. Сухомлинського до різних кореспондентів – *Л. Сухомлинська* (2020);

статті педагогів-практиків, що описують подання біографії В. Сухомлинського в рамках вивчення його творів та проведення різноманітних виховних заходів у закладах дошкільної та загальної середньої освіти (*В. Мініч*, 2019).

Ці матеріали частково відображено в бібліографічному покажчику «Василь Олександрович Сухомлинський: до 100-річчя від дня народження» [1]. Повністю їх буде представлено у Матеріалах Міжнародних та Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю», а оприлюднено – в кінці цього, 2022 р. Отож науковці, педагоги-практики та широкий загал матимуть нагоду ознайомитися з цією темою більш докладно.

Список використаних джерел

1. Василь Олександрович Сухомлинський : до 100-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: О. В. Сухомлинська, Л. Д. Березівська, Л. І. Страйгородська та ін. ; наук. консультант О. В. Сухомлинська ; наук. ред. Л. Д. Березівська ; бібліогр. ред. Є. Ф. Демида. Вінниця : Твори, 2018. 395 с. (Серія: Видатні педагоги світу ; вип. 12).

Н. В. Чала

ПОСТАТЬ О. Г. БАРВІНСЬКОГО У ЕЛЕКТРОННОМУ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНОМУ РЕСУРСІ «ВИДАТНІ ПЕДАГОГИ УКРАЇНИ ТА СВІТУ»

Вивчення біографій та творчої спадщини педагогів є основою електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу» Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського [//dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/](http://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/). Структура ресурсу складається з біографії особистості, бібліографії її праць, праць про життя та творчість, повнотекстових творів (уривків), фотогалереї, присвяченої діячеві, а також інших матеріалів: інформації про нагороди, премії, перелік установ, які носить його ім'я, пам'ятники тощо.

Електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» постійно оновлюється. Одна з нових його сторінок присвячена українському громадсько-політичному діячеві, педагогові, історикові, публіцистові, видавцеві Олександрові Григоровичу Барвінському (1847–1926) [1].

Він народився в селі Шляхтинці, нині Тернопільського району в сім'ї священика, навчався у Тернопільській гімназії і на філософському факультеті Львівського університету. Після його закінчення працював учителем гімназії в Бережанах та Тернополі [4]. У Тернополі О. Барвінський брав активну участь у громадській діяльності: заснував у селах читальні, організував народні концерти, етнографічні виставки, вечори, що перетворювались на справжні національні свята [2; с 580]. Саме з